

nudi ueritate, aut priuati uita. Quid est enim ueritas nisi uita? Quos tradidisse se dicit satanae, ut emendarentur causa blasphemiae. Traditio autem haec est, quia commotus Apostolus blasphemis eorum, sententiam protulit in eos. Diabolus autem qui ad hoc paratus est, ut auersos a deo accipiat in potestatem, audita sententia corripit eos, ut intelligeret hac causa se poenis astringi, quia blasphemauerant. Hinc est unde in euangelio dictum est, inter caetera: **Iam noli peccare, ne quid tibi deterius contingat, ostendens causa peccati aliquando infirmitates inferri corporibus.** Et quia ministro diaboli fiunt, declarauit dominus dicens inter multa: **Haec autem cum sit filia Abrae quam alligauerat satanas decem & octo annis, non oportuit solui a uinculo die sabbati?**

Ioan. 4

Luc. 13

CAPVT II.

Exhortare ergo primum omnium fieri deprecationes, orationes, postulationes, gratiarum actiones, pro omnibus hominibus, pro regibus & pro omnibus qui in sublimiori loco positi sunt, ut placitam & quietam uitam degamus in omni pietate & castitate. Hoc enim bonum & acceptum est coram saluatore nostro deo, qui omnes homines uult saluos fieri & in agnitionem ueritatis uenire.) Haec regula ecclesiastica est tradita a magistro generitium, qua utuntur sacerdotes nostri, ut pro omnibus supplicent: **Deprecantes pro regibus huius seculi ut subiectas habeant gentes, ut in pace positi in tranquillitate mentis & quiete deo domino seruire possimus: Orantes etiam pro his quibus sublimis potestas est credita, ut in iusticia & ueritate gubernent rempublicam, suppeditate rerum abundantia, ut amota perturbatione seditionis, succedat laetitia. Panis enim confirmat cor, & uinum laetificat mentem. Postulantes uero pro his qui in necessitate uaria sunt, ut eruti & liberati, deum collaudent incolumitatis autorem: Referentes quoque gratiarum actiones pro his quae nobis quotidie dei prouidentia praestantur ad uitam, ut in his omnibus pater collaudetur deus ex**

Psal. 103

quo

quo sunt omnia, & filius eius per quem sunt omnia, ut sopitis omnibus quæ huc imperio infesta & inimica sunt in affectu pietatis & castitatis deo seruire possimus. Perturbatio enim & captiuitas, nec pietatem seruat, nec castitatem. Vnde enim pius qui nudus est, & unde castitas ubi potestatis suæ non est? Ut hæc ergo seruari possint, quies necessaria est, ut placita deo reddantur obsequia, qui omnes homines saluos uult fieri & cognoscere ueritatem. Hæc est, inquit, uita æterna, ut cognoscant te solū & uerum deum, & quem misisti Iesum Christum. Si deus utiq; qui omnipotens dicitur omnes homines saluos uult fieri, cur non impletur eius uoluntas? Sed in omni locutione sensus est, conditio latet. Vnde dicit Petrus apostolus: Omnis scriptura indiget interpretatiōe. Vult enim deus omnes saluos fieri, sed si accedant ad eum. Nō enim sic uult ut nolentes saluentur, sed uult illos saluari si & ipsi uelint. Nam utiq; qui legem omnibus dedit, nullum excepit à salute. Nunquid non medicus, idcirco proponit in publico, ut omnes se ostēdat uelle saluare: si tamē ab ægris requiratur? Non est enim uera salus si nolentī tribuatur, nec gaudere potest in percepta salute qui inuitus, si tamen fieri potest accepit medicinam, ut non dicam, quia medicinæ effectum habere non potest, nisi ad illam æger animum commodauerit, quia hæc medicina non est corporalis, sed spiritalis, quæ neq; dubijs proficit neq; inuidis. Fides est enim quæ dat salutem, quam nisi mens tora susceperit uoluntate, non solum nihil proderit, sed & oberit. Fidei etenim gratia hanc habet potestatem ut deuoris sibi diuinam infundat medelam, inde uotis uero conferat morbum quem totus homo intercat. ¶ Unus enim deus, unus & mediator dei & hominum, homo Christus Iesus.) Dei & Christi unam significat esse uoluntatem in saluandis hominibus: Vnde deum patrē, quia ab ipso est omnis autoritas, unum esse fatetur, & unū mediatorem dei & hominū Christum Iesum. Missus em̄ à patre factus arbiter reconciliauit deum & homines, reformādo eos ad agnitionem eius. Quia enim unus est

Ioan. 17

2. Pct. 1

LI pater

pater & filius, non persona sed in differenti natura, ut arbitrer esset dei & hominum, filius dei assumpta carne homo natus est, ut mediator dei & hominum homo esset **Christus Iesus**, id est sine diuinitate, quia in deo homo erat & deus in homine: ut ex utroque esset mediator & utrumque reconciliaret in se primum hoc fecit. **Nō enim poterat unitatem dei custodiēs mediator dei & hominū uocari, quasi alius esset deus qui dissidentem hominē a deo in gratiā reuocaret: sed homo qui legem datā non præteriret factus est arbiter inter eū qui peccauit, & inter illum qui peccare ignorat, ut hic ignosceret, & homo de cætero in dei fide maneret.** ¶ Qui dedit semetipsum redemptionem pro omnibus. Cuius testimonium temporibus suis datum est, in quo positus sum ego prædicator & apostolus, ueritatem dico non mentior, magister gentium in fide & ueritate.) Quoniam homo reconciliatus iam deo obnoxius erat morti infernæ, ne ad deū cui reconciliatus erat possit ascendere, saluator ut arbitrium suum ad effectum perduceret mori se passus est contra ius, ut descēdens ad inferos mortem de impietate quam in eo gesserat damnaret, auferens ei quos tenebat, ut de cætero quisque signum eius haberet ab ea teneri non possit. Cuius rei testimonium tempore quo resurrexit ostēdit. **Destructio enim mortis, resurrectio mortuorum est. Quam spem missus est hic Apostolus gentibus prædicare, ut ab eo discerent quæ spes esset in Christo. Hic enim datus est magister ut fidem doceret & ueritatem.** ¶ Uolo itaque orare uiros in omni loco, leuantes sanctas manus sine ira & disceptatione.) Pacificum animum in oratione esse debere ut ad effectum deducatur oratio. **Sanctæ enim manus sunt, quando cor mundum est, sic tamē in omni loco orandum præcipit, ut competens locus intelligatur, non utique inoportuno aut sordido loco, quippe cum prohibeat dominus uulgo orare, sed hoc monet ne in sola ecclesia putarēt orandū.** ¶ Similiter & mulieres in habitu ornato cū uerecūdia & pudicitia ornantes semetipsas nō tortis crinibus, aut auro aut margaritis,

is, aut ueste prectosa, sed quod decet mulieres profiten-
tes pietatem per opera bona.) Humili habitu mulieres
orare debere, non in iactantia. Qui enim uult audiri, in-
clinare se debet, amota à se pompa, ut misericordiã deũ
prouocet. Habitus enim superbus, nec impetrat nec re-
sta de se facit credi. Quis enim prudentium iactanter or-
nata[m] mulierẽ non horreat? Quantomagis autor deus
qui corpus à se liberum factum obligatum metallis ui-
det? Nam humilis habitus bonæ professioni congruit,
ut possit non aliud æstimari quàm cernitur. Quæ autem
in domo dei cum pompa se mauult uideri, nõ utiq; pro-
pter deum, sed propter homines consequitur quod uult
ut gloriõsa uideatur, nihil consecutura à deo nisi macu-
lam. Quanto enim hominibus splendida uidetur, tanto-
magis despicitur à deo. ¶ Mulier in silentio discat, in o-
mnĩ subiectione. Docere autem mulieri nõ permittitur,
neq; dominari uiro, sed esse in silentio.) Non solum habi-
tum humilem habere debere mulierem, uerumetiam au-
toritatem ei denegandam & subiiciendam præcipit ui-
ro, ut tã habitu quã obsequijs sub potestate sit uiri ex
quo trahit originem. ¶ Adam enim primus creatus est,
deinde Eua, & Adam non est seductus: mulier autem se-
ducta facta in præuaricationem. Salua autem erit per ff-
liorum generationem, si tamen in fide mãserint & in di-
lectione & sanctimonia cum pudicitia.) Præfert uirum
mulieri propter quod primus creatus est, ut inferior sit
mulier, qã post uirũ & ex uiro creata est. Adicit & aliud
quia diabolus non uirum seduxit, sed mulierem. Vir au-
tem per mulierem deceptus est, ac per hoc nulla illi con-
cedenda audacia est, sed esse debet in humilitate: quia p
illam mors intrauit in mūdũ. Salua aut erit, inquit, per
filiõrum generationem, si tamen in fide mãserint & cha-
ritate & pura uita. Hos enim filios dicit qui regenerant
p fidẽ Christi: qã si in gnatione sua pseuerauerint cũ his
liberabit resurgẽs ex mortuis, nõ q ab illis liberabit, sed
per illos gnationẽ cũ credunt q destinati sunt in uitam
æternam, peruenitur ad resurrectionem ex mortuis,